

Smjernice o produljenju razdoblja oporavka u iznimnim nepovoljnim situacijama

1. Uvod

- 1.1. U skladu s člankom 138. stavkom 4. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (dalje u tekstu: Direktiva Solventnost II)¹, nadzorna tijela u određenim okolnostima mogu produljiti razdoblje oporavka za ponovno dosizanje usklađenosti s potrebnim solventnim kapitalom (dalje u tekstu: SCR) kako je utvrđeno člankom 138. stavkom 3. i člankom 218. stavkom 4. Direktive Solventnost II za najviše 7 godina. Ta se ovlast primjenjuje u slučaju iznimnih nepovoljnih situacija koje utječu na društva za osiguranje i reosiguranje koje predstavljaju značajan udio na tržištu ili pogođene vrste osiguranja, ako društva ne uspiju ispuniti svoj SCR. Ovlast u potpunosti pripada nadzornim tijelima kako bi im se omogućilo da ublaže neopravdane moguće procikličke učinke na financijski sustav ili nepovoljne učinke na financijskim tržištima, osobito na tržištu osiguranja koji će u konačnici biti štetni za interese osiguranika i korisnika.
- 1.2. Kako bi se osigurali poštenu uvjeti tržišnog natjecanja u situacijama u kojima je moguće produljenje razdoblja oporavka, od iznimne je važnosti da nadzorna tijela razviju konvergentne prakse prilikom odlučivanja o tome kome se produljenje treba odobriti te o trajanju produljenja. U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća (u daljnjem tekstu: „Uredba o EIOPA-i”)², EIOPA je stoga izdala ove Smjernice.
- 1.3. Ove su Smjernice upućene nadzornim tijelima kako bi se osiguralo da upotrebljavaju dosljedan pristup produljenju razdoblja oporavka u iznimnim nepovoljnim situacijama. Ove se Smjernice također bave sličnim pitanjima koja zahtijevaju konvergentne nadzorne prakse ili poboljšanje usklađivanja. To uključuje povlačenje/ukidanje produljenja, dodatna produljenja već odobrenog produljenja i objavljivanje povlačenja produljenja.
- 1.4. Ako EIOPA izjavi da postoji iznimna nepovoljna situacija u skladu s člankom 138. stavkom 4. Direktive Solventnost II to ne znači automatski da bilo koje društvo za osiguranje ili reosiguranje (dalje u tekstu: „društva”) iz države članice na koju se primjenjuje ova izjava potencijalno ispunjava uvjete za produljenje razdoblja oporavka.
- 1.5. Od tri iznimne nepovoljne situacije navedene u drugom podstavku članka 138. stavka 4. Direktive Solventnost II, samo pad na financijskim tržištima koji je nepredviđen, oštar te iznenađujući i snažan mogao bi imati ključni negativni utjecaj na većinu društava budući da se time stvara nepovoljno poslovno okruženje. Očekuje se da će okruženje s trajno niskim kamatnim stopama uglavnom utjecati na društva za životno osiguranje, djelatnosti životnog osiguranja društva za reosiguranje i neke vrste osiguranja društava za neživotna osiguranja. Katastrofa sa snažnim učinkom može utjecati u značajnoj

¹ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17. 12. 2009., str. 1.)

² Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15. 12. 2010., str. 48.)

mjeri samo na neka društva jer će uglavnom utjecati na određene vrste osiguranja.

- 1.6. Postoje važne razlike između tri prethodno navedene iznimne nepovoljne situacije s obzirom na sposobnost društva da se čuva takvih situacija, sprječavajući društva da krše svoje SCR-ove ili da se oporave od takvog kršenja u zahtijevanom vremenskom okviru. Nadzorno tijelo treba uzeti u obzir te razlike prilikom odlučivanja o tome ostvaruje li društvo pravo na produljenje te o trajanju produljenja.
- 1.7. Ovlašt da se produlji razdoblje oporavka daje se isključivo zato da se stvori fleksibilnost u pogledu nadzornih mjera ako se značajan dio tržišta osiguranja suočava s velikim problemima koji bi mogli dovesti do ozbiljnih posljedica za tržište u cjelini. Do toga bi moglo doći kad bi svi dotični akteri bili prisiljeni poduzeti slične mjere u istom ograničenom vremenskom okviru, stvarajući time procikličke učinke na financijski sustav ili kada se važni elementi na tržištu osiguranja nalaze u financijskim poteškoćama sa štetnim učincima na tržište.
- 1.8. Prilikom odlučivanja o trajanju produljenja razdoblja oporavka, od nadzornih tijela očekuje se da razmotre iznimne značajke produljenja razdoblja oporavka i opće pravilo članka 138. stavka 3. Direktive Solventnost II koje propisuje da društva trebaju osigurati donošenje potrebnih mjera kako bi se ispunili kapitalni zahtjevi u ograničenom vremenskom okviru od 6 do 9 mjeseci.
- 1.9. Kada iznimna nepovoljna situacija predstavlja nepredviđen, oštar te iznenadan i snažan pad na financijskim tržištima ili okruženje s trajno niskim kamatnim stopama, odluke o vremenskim razdobljima za produljenje razdoblja oporavka zahtijevat će od nadzornih tijela da donesu pretpostavke o razvoju na financijskim tržištima. Ako se tijekom vremena pokazalo da su te pretpostavke znatno preoptimistične ili pesimistične, nadzorna tijela trebaju biti u mogućnosti ispraviti svoje odluke bilo dodatnim produljenjem već odobrenog produljenja ako nisu nastupila očekivana poboljšanja iznimno nepovoljnih situacija, ili ukidanjem produljenja ako prepreke za brži oporavak više ne postoje.
- 1.10. Smjernice 1 do 11 primjenjuju se na pojedinačna društva i *mutatis mutandis* na grupe, to jest kada se ove Smjernice primjenjuju na grupe „društvo” treba tumačiti kao „grupu” a „nadzorno tijelo” treba tumačiti kao „tijelo nadležno za nadzor grupe”.
- 1.11. Za potrebe ovih Smjernica osmišljene su sljedeće definicije:
 - a) „produljenje razdoblja oporavka” znači produljeno razdoblje za otklanjanje povrede SCR-a, koje premašuje izvorno razdoblje predviđeno člankom 138. stavkom 3. Direktive Solventnost II;
 - b) „povlačenje produljenja” znači da nadzorno tijelo povlači produljenje razdoblja oporavka ako dotično društvo nije uspjelo dokazati značajni napredak u otklanjanju povrede SCR-a u skladu s petim podstavkom članka 138. stavka 4. Direktive Solventnost II;
 - c) „ukidanje produljenja” znači da nadzorno tijelo ukida produljenje razdoblja oporavka zbog značajne promjene okolnosti koje su bile osnova za produljenje.

1.12. Ako nisu definirani u ovim Smjernicama, izrazi imaju značenja definirana u pravnim dokumentima spomenutima u uvodu.

1.13. Smjernice se primjenjuju od 1. siječnja 2016. godine.

Smjernica 1 – Opća razmatranja s obzirom na odobravanje produljenja razdoblja oporavka

1.14. Nadzorno tijelo treba nastojati spriječiti nerazmjerne negativne posljedice za financijsko tržište općenito ili tržište osiguranja, posebno prilikom odobravanja produljenja razdoblja oporavka i odlučivanja o trajanju tog produljenja. Treba osigurati da makro-bonitetna razmatranja budu odgovarajuće uravnotežena s potrebom da se izbjegne nepotrebno ugrožavanje zaštite osiguranika i korisnika dotičnog društva.

Smjernica 2 – Nema produljenja razdoblja oporavka bez odredbe da se produljenje može smanjiti ili ukinuti

1.15. Nadzorno tijelo treba donijeti sve odluke o produljenju razdoblja oporavka na temelju odredbe prema kojoj nadzorno tijelo može ukinuti ili smanjiti produljeno razdoblje oporavka, prema potrebi, ako su se okolnosti vezane uz produljenje promijenile na način da na temelju tih novih okolnosti nadzorno tijelo ne bi odobrilo produljenje ili bi odobrilo ograničenije produljenje.

1.16. Ako je EIOPA izjavila da više ne postoji iznimna nepovoljna situacija, nadzorno tijelo treba pregledati svako odobreno produljenje što je prije moguće.

Smjernica 3 - Odlučivanje o trajanju produljenja razdoblja oporavka

1.17. Nadzorno tijelo treba prema potrebi dodatno produljiti produljenje razdoblja oporavka, a ne odmah na početku odobriti iznimno dugo produljenje razdoblja oporavka.

Smjernica 4 – Zahtjev za informacijama i plan oporavka

1.18. Nadzorno tijelo treba zahtijevati od društva da pruži relevantne informacije koje bi nadzornom tijelu pomogle u procjeni faktora i kriterija definiranih u članku 288. stavcima c) do h) i članku 289. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35³.

1.19. S obzirom na produljenje razdoblja oporavka, plan oporavka na temelju članka 142. stavka 1. Direktive Solventnost II treba uključivati i sljedeće:

- a) opravdanje produljenja i predloženo trajanje produljenog razdoblja oporavka koje je potrebno kako bi se riješila iznimna nepovoljna situacija,
- b) napredak koji se treba postići u svaka tri mjeseca kao rezultat predloženih mjera i njihovog očekivanog učinka na stanje solventnosti.

³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014. o dopuni Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 12, 17. 01. 2015., str. 1.)

Smjernica 5 - Produljenje razdoblja oporavka zbog pada na financijskim tržištima koji je nepredviđen, oštar te iznenadan i snažan

1.20. Ako je EIOPA izjavila da je došlo do pada na financijskim tržištima koji je nepredviđen, oštar te iznenadan i snažan, mogući prociklički učinci trebaju biti odlučujući faktor za nadzorno tijelo prilikom odlučivanja o produljenju razdoblja oporavka i njegovu trajanju.

Smjernica 6 – Produljenje razdoblja oporavka zbog okruženja s trajno niskim kamatnim stopama

1.21. Ako je EIOPA izjavila da postoji okruženje s trajno niskim kamatnim stopama, mjere koje društvo poduzima za ograničavanje pogoršanja svog stanja solventnosti trebaju biti odlučujući faktor za nadzorno tijelo prilikom odlučivanja o produljenju razdoblja oporavka i njegovu trajanju.

Smjernica 7 – Produljenje razdoblja oporavka zbog katastrofe sa snažnim učinkom

1.22. Ako je EIOPA objavila da je došlo do katastrofe sa snažnim učinkom, odlučujući faktor za nadzorno tijelo treba biti u kojoj se mjeri društvo suočava s potraživanjima koja su znatno veća od onih koja se očekuju pod uobičajenim okolnostima.

Smjernica 8 – Primjena dodatnog produljenja razdoblja oporavka ako se su prvotne pretpostavke značajno promijenile

1.23. Nadzorno tijelo treba razmotriti zahtjev za dodatno produljenje samo ako su se okolnosti vezane uz prvotno produljenje razdoblja oporavka promijenile na način da je pod tim novim okolnostima nadzorno tijelo moglo odobriti dulje produljenje razdoblja oporavka a zahtjev je potkrijepljen prilagođenim realističnim planom oporavka.

1.24. Nadzorno tijelo treba dopustiti društvu da zatraži dodatno produljenje razdoblja oporavka ukoliko rezultirajuće ukupno razdoblje oporavka ne premašuje najduže razdoblje iz članka 138. stavka 4. Direktive Solventnost II.

Smjernica 9 – Procjena značajnog napretka

1.25. Prilikom procjenjivanja je li društvo ostvarilo značajan napredak ka usklađivanju sa svojim SCR-om kako je navedeno u petom podstavku članka 138. stavka 4. Direktive Solventnost II, nadzorno tijelo treba utvrditi je li još izgledno da će društvo ispuniti svoj plan oporavka. Nadzorno tijelo treba uzeti u obzir barem je li društvo:

- c) propustilo provesti sve mjere na koje se obvezalo da će podnijeti bez dostatnog obrazloženja; ili
- d) propustilo značajno napredovati u pogledu bilo kojeg cilja koji treba postići u svaka tri mjeseca kao posljedica predloženih mjera koje su bile uključene u plan oporavka.

Smjernica 10 - Povlačenje ili ukidanje produljenja

1.26. Ako nadzorno tijelo zaključi da produljenje razdoblja oporavka treba povući ili ukinuti, treba društvu pružiti mogućnost da iznese svoje stajalište o predloženom povlačenju ili ukidanju unutar primjerenog vremenskog roka.

Smjernica 11 – Javna objava povlačenja ili ukidanja produljenja

1.27. Ako nadzorno tijelo povuče ili ukine produljenje razdoblja oporavka, dužno je osigurati da društvo bez odgode ispuni zahtjev iz članka 54. stavka 1. Direktive Solventnost II da javno objavi takve informacije, kao i razloge za povlačenje ili ukidanje, u svom ažuriranom izvješću o solventnosti i financijskom stanju.

Sukladnost i pravila izvješćivanja

1.28. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe o EIOPA-i. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EIOPA-i, nadležna tijela i financijske institucije poduzimaju sve napore kako bi se uskladili sa smjernicama i preporukama.

1.29. Nadležna tijela koja su usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama morala bi ih uvrstiti u svoj regulatorni ili nadzorni okvir na primjeren način.

1.30. Nadležna tijela potvrđuju EIOPA-i pridržavaju li se ili namjeravaju li se pridržavati ovih smjernica, s razlozima nepridržavanja, u roku od dva mjeseca nakon izdavanja prevedenih verzija.

1.31. U slučaju da nadležna tijela ne podnesu odgovor u navedenom roku, smatrat će se da nisu usklađena s izvještavanjem te će kao takva biti prijavljena.

Završna odredba o pregledima

1.32. Ove smjernice podliježu pregledu od strane EIOPA-e.